

اثر عوامل فردی-محیطی بر میزان رضایتمندی افراد از محله^۱ مسکونی مطالعه موردی: محله^۲ پاستور شهر همدان

پدرام جهانیان^{۱*}، دکتر قاسم مطلبی^۲

- 1- کارشناس ارشد معماری، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات همدان، Pedramjahanian@yahoo.com
2- استادیار دانشکده هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، Motalebi@ut.ac.ir

چکیده

رضایتمندی از محله^۱ مسکونی دارای ساختار پیچیده‌ای است که عوامل متعددی بر روی آن تأثیر می‌گذارند. این عوامل در 3 گروه اصلی متغیرهای فردی، فردی-محیطی و محیطی، قابل تقسیم بندی هستند. این پژوهش با هدف نشان دادن اهمیت توجه به مؤلفه‌های فردی کاربران محیط، به طراحان هنگام طراحی محیط صورت گرفته است. در این مقاله مبتنی بر روش تحقیق موردی و مبانی نظری موضوع، با انتخاب یک محله^۲ مسکونی بعنوان نمونه^۳ موردی، محیط ثابت فرض شده و میزان اثر متغیرهای دیگر، هم بطور مجزا و هم در ارتباط با یکدیگر، روی رضایتمندی سنجیده شده است. نمونه^۴ آماری شامل 162 شرکت‌کننده بود که افراد به سوالات یک پرسشنامه در خصوص رضایتمندی از محله پاسخ دادند. پاسخ‌های پرسشنامه بر اساس طیف 5 گزینه‌ای لیکرت مرتب شدند و داده‌ها توسط آزمون t تک نمونه‌ای، مورد ارزیابی قرار گرفتند. بر اساس نتایج بدست آمده عدد رضایت ساکنین محل از محله مسکونی پاستور متوسط به بالا ($3.9104 < 5$)، با میانه نظری (3) ارزیابی شده است. نتایج پژوهش مشخص کرد که برخی از تفاوت‌های فردی بر میزان رضایتمندی از محله^۵ مسکونی مؤثر هستند. افرادی که در گروه‌های سنی 18 تا 30 و 30 تا 50 سال قرار می‌گیرند، با افزایش میزان تحصیلی‌شان، میزان رضایتمندی در آنها کاهش می‌یابد. همچنین مشخص شد که میزان تحصیلات در گروه سنی بالای 50 سال، تأثیری در میزان رضایتمندی آنان از محله مسکونی ندارد. نتایج دیگر در حوزه^۶ متغیرهای فردی-محیطی، نشان داد که با افزایش مدت سکونت، عدد رضایتمندی از محله نیز افزایش می‌یابد. ضمناً مدت سکونت در رابطه^۷ بین رضایتمندی همسایگی و رضایتمندی از محل سکونت، مؤثر است، به طوری که با افزایش مدت سکونت، حتی افرادی هم که از گروه همسایگی خود رضایت ندارند، از محله^۸ مسکونی خود رضایت خواهند داشت.

واژه‌های کلیدی: رضایتمندی از محله^۹ مسکونی، عوامل فردی-محیطی، محله^{۱۰} پاستور همدان، روانشناسی محیطی.

1- مقدمه

رضایتمندی از محل سکونت نه تنها مؤلفه^{۱۱} مهمی در کیفیت زندگی فردی است، بلکه چگونگی رفتار افراد در محیط‌های مسکونی را نیز تعیین می‌کند [1]. در آینده فقدان پایگاه داده‌ای درباره^{۱۲} طراحی محیط و عدم برنامه‌ریزی شهری مبتنی بر مطالعات محیطی، مشکلات فراوانی جهت رفع نیازهای مردم کشور در خصوص نوع زیستگاه آنها بوجود خواهد